

5. Kvartalsrapporten pr. 30. september 2009

Resumé

Kvartalsrapporten pr. 30. september 2009 beskriver økonomien, aktiviteten og servicemålene på sundhedsområdet, socialområdet, det regionale udviklingsområde og det fællesadministrative område. Herudover vurderer rapporten likviditeten og finansieringen af regionens opgaver, ligesom en statistik for lønudviklingen også er vedlagt.

Sundhedsområdet:

Det samlede skøn for driftsbudgettet på sundhedsområdet viser merudgifter på 339 mio. kr., mens der i forhold til den kommunale medfinansiering skønnes en merindtægt på 54 mio. kr. Det samlede resultat for driften og den kommunale medfinansiering er herefter skønnet til nettomerudgifter på 285 mio. kr., hvilket netto er en forværring på 4 mio. kr. siden sidste kvartalsrapport. Under dette samlede resultat er der imidlertid en række forskydninger i forhold til sidste kvartalsrapport.

Vurderingen for 3. kvartal er baseret på følgende forudsætninger:

- At der på fælleskonti, primær sundhed og behandlingspsykiatrien er et forventet merforbrug på 264 mio. kr., hvilket er en stigning på disse områder på 95 mio. kr. i forhold til 2. kvartal.
- At hospitalerne forventer et merforbrug på 164 mio. kr., heraf er de 64 mio. kr. ikke med i den samlede vurdering af driften, idet der erfaringsmæssigt er en række modsatrettede betalingsforskydninger, der ikke er indeholdt i det forventede regnskab.
- At der sikres fuld finansiering af merudgifterne på It-området gennem de foreslåede omlægninger fra drift til anlæg, samt besparelser på driften. Dette er en forbedring for sundhedskredsløbets drift i forhold til sidste kvartalsrapport på knapt 30 mio. kr.
- At der er et mindreforbrug på nettorentudgifterne på i alt 25 mio. kr.
- At der på den kommunale medfinansiering skønnes en merindtægt på 54 mio. kr. hvilket er en forbedring på 37 mio. i forhold til 2. kvartal.

Anlæg:

De forventede overførsler på anlægsområdet er på 461 mio. kr. Vurderingen for 2. kvartal var overførsler på 321 mio. kr. Stigningen skyldes bl.a. forsinkelser på Præ-fame, ÅUH Århus Sygehus, en revurdering af fase 0 projektet i Viborg samt usikkerheden omkring den samlede ramme for Det Nye Universitetshospital.

Socialområdet:

Det samlede mindreforbrug for kredsløbet er på 84 mio. kr. en forbedring på 53 mio. kr. i forhold til sidste vurdering. Der blev overført et overskud på 58 mio. kr. fra 2008 til 2009. Det reelle mindreforbrug er derfor på 26 mio. kr., som skyldes at belægningen på området er højere end forudsat i rammeaftalen grundet stor efterspørgsel efter regionens tilbud.

Regional Udvikling:

For finansieringskredsløbet for Regional Udvikling forventes der mindredgifter til den kollektive trafik på 75 mio. kr.

Lønstatistik:

Der er udarbejdet en lønstatistik for perioden 3. kvartal 2008 til 3. kvartal 2009. Statistikken viser bl.a. den gennemsnitlige lønudvikling for alle ansatte i Region Midtjylland.

Forretningsudvalget indstiller,
--

- at** kvartalsrapporten pr. 30. september 2009 tages til efterretning,
- at** lønstatistikken for Region Midtjylland for perioden 3. kvartal 2008 til 3. kvartal 2009 tages til efterretning, og
- at** bevillingsændringerne i skemaerne 1-26 i kvartalsrapporten godkendes, herunder at administrationen jf. skema 18 gives en teknisk bemyndigelse til at flytte budgetmidler vedrørende "puljen til flytning af anskaffelser fra drift til anlæg".

Bente Nielsen, Anders Kühnau og Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Henrik Qvist, Aleksander Aagaard, Alice Espeholt var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Økonomien er opdelt i 3 finansielle kredsløb: sundhedsområdet, socialområdet og regional udvikling. Udgifterne til fællesadministration deles mellem sundhedsområdet, socialområdet og regional udvikling, jf. fordelingsprincipperne i budgettet.

Den følgende sagsfremstilling beskriver først og fremmest den økonomiske problemstilling på sundhedsområdet. Vedlagte Kvartalsrapport pr. 30. september 2009 giver en uddybende gennemgang af økonomi og aktivitet for kredsløbene og de fællesadministrative områder. Kvartalsrapporten indeholder også yderligere omkring status for de særlige anlægsprojekter, som besluttet på forretningsudvalgsmødet den 23. juni 2009.

På Regionsrådets møde den 23. september 2009, blev der fremlagt en nærmere redegørelse for it-området samt godkendt en Økonomi- og konsolideringsplan for it-området for perioden 2009 - 2012. Det blev desuden besluttet, at det forventede merforbrug på 90 mio. kr. skulle finansieres af 50 mio. kr. af anlægsmidlerne til medicoteknik. Der overføres driftsanskaffelser fra drift til anlæg jf. vedlagte notat om It-anlægsprojekter, og der findes driftsbesparelser på 30 mio. kr. på sundhedsområdets driftsbudget og 10 mio. kr. på administrationens driftsbudget. Kvartalsrapportens skema 23 indeholder de indstillede bevillingsændringer som ligeledes er indarbejdet i det korrigerede budget i kvartalsrapportens tabeller og vurderinger.

1. Finansieringskredsløbet for sundhed

De væsentlige bemærkninger til kredsløbet er sammenfattet her. For nærmere uddybning af de enkelte delelementer henvises der til kvartalsrapportens afsnit 1. Afsnittet i kvartalsrapporten indeholder også en opfølgning på kontaktpersonordningen og servicemålene.

Tabel 1. Oversigt over sundhedskredsløbets resultat og skønnede merudgifter

Mio. kr. (- = merudgift/ mindreindtægt)	Budget 2009	Korrigeret budget	Forventet regnskab 2009	Afvigelse
Finansiering i alt	-20.036	-19.974	-20.028	54
Driftsudgifter i alt	19.430	19.636	19.974	-339
Anlægsudgifter i alt	901	1.477	1.016	461
Låneoptag	-295	-342	-20	-322
Likvid påvirkning (= effekt af ovenstående poster)	0	-797	-943	-146

Finansiering:

På finansieringssiden forventes merindtægter på 54 mio. kr. fra den kommunale medfinansiering, hvilket er en forbedring på 37 mio. kr. i forhold til sidste kvartals vurdering.

Driftsudgifter:

Det samlede skøn for driftsmerudgifterne på sundhedsområdet er på 339 mio. kr. Dette er en samlet forværring i udgifter på 41 mio. kr. i forhold til sidste kvartalsrapport. Under dette resultat er der imidlertid en række modsatrettede tendenser som gennemgås i det følgende.

Tabel 2 viser en oversigt over de væsentligste udgiftsområder, hvor der forventes merudgifter på i indeværende år.

Tabel 2. Oversigt de væsentlige områder med skønnede merudgifter på sundhedsområdet

Mio. kr. (- = merudgift/mindreindtægt)	Budget 2009	Korr. budget 2009	Forv. regnskab 2009	Afvigelse
Fælles udgifter/indtægter	2.162	1.576	1.705	-129
- heraf ny dyr medicin/nye beh.				-55
- heraf det præhospitale område				-54
- heraf udvidet frie sygehusvalg				-29
- heraf beh. over regionsgrænser				-39
- heraf øvrige poster				-16
- heraf dækning af merudgifter				64
Hospitaler	10.847	11.714	11.814	-100
Primær sundhed	4.458	4.302	4.430	-128
- Medicintilskud	1.686	1.530	1.530	0
- Øvrig primær sundhed	2.773	2.772	2.900	-128
Behandlingspsykiatri	1.312	1.368	1.374	-6
Andel renter	108	108	83	25
Afvigelse på nettodriftsudgifter i alt				-339

Note: På de enkelte underpinde under fælles udgifter/indtægter er budget og forventet regnskabstal udeladt, da der i vidt omfang er tale om puljer til udmøntning, hvor forventet regnskab dermed er lig 0.

I tillæg til tabel 2 har hospitalerne indmeldt et yderligere merforbrug på 64 mio. kr. som imidlertid forventes dækket af modsatrettede betalingsforskydninger.

På området for fælles udgifter/indtægter er der en række afvigelser:

- Forventningen til merudgifter til ny dyr medicin og nye behandlinger faldet med 3,5 mio. kr. til 54,9 mio. kr.
- De forventede merudgifter på det præhospitale område er på 54,4 mio. kr. En stigning på 5,2 mio. kr. i forhold til sidste vurdering. Beløbet er eksklusiv udgifter til etablering af It-system og den midlertidige finansiering af Falcks vagtsystem. Finansieringen heraf drøftes med regeringen.
- Merudgifterne til det udvidede frie sygehusvalg er øget med 14 mio. kr. til 28,8 mio. kr. Vurderingen af merudgifterne til det udvidede sygehusvalg er baseret på ganske få måneder efter at suspensionen er ophævet, og det er derfor stadig usikkert, hvor meget der er pukkelaftvikling, og hvor meget der er varigt.
- Merudgifterne til behandling over regionsgrænser forventes netto at være på 39,2 mio. kr. en ændring på 44,1 mio. kr. i forhold til sidste vurdering, hvor der var forventning om et mindreforbrug på 4,9 mio. kr. Vurderingen er præget af nogen usikkerhed, da samhandlen med øvrige regioner er præget af bevægelse på mange patientgrupper – både i forhold til regionens borgere der bliver behandlet i andre regioner (som konsekvens af Region Midtjyllands hjemtrækningsprojekter) og i forhold til andre regioners borgere, der bliver behandlet på midtjyske hospitaler (som naboregionerne i øjeblikket arbejder på at hjemtage).
- Øvrige afvigelser beløber sig samlet set til et merforbrug på 15,9 mio. kr., hvilket er en forværring på 10 mio. kr., der skyldes forventning om en merudgift på udgifter til patientforsikring og patientskadeerstatninger på 17,1 mio. kr.
- Bloktilskudsreguleringen for 2009 tilførte sundhedskredsløbet 63,8 mio. kr. til øget midlertidig sygehusaktivitet.

På hospitalsområdet er der betydelige vanskeligheder:

- Der er forventninger om budgetoverskridelser på i alt 163,9 mio. kr., som iht. gældende bevillingsregler vil blive overført til 2010. Heraf er de 63,9 mio. kr. ikke med i den samlede vurdering af driften, idet der erfaringsmæssigt er en række modsatrettede betalingsforskydninger, der ikke er indeholdt i det forventede regnskab.
- *De væsentligste årsager til budgetoverholdelsesproblemerne er fortsat:*
- Spareplanerne, herunder hjemtrækningsprojekterne, der blev vedtaget ved budgetforliget 2009, er enkelte steder blevet forsinkede. På nogle områder vil der ikke være fuldt effekt i 2009, idet det tager tid at gennemføre store omstillinger.
- Der er generelt et pres på de medicinske afdelinger. Nogle steder har det været nødvendigt at åbne ekstra sengepladser for at modsvare patientpresset. Andre steder køres der med overbelægning.
- Den økonomiske situation på en række af hospitalerne er alvorlig, og der er en række hospitaler der oplever et væsentligt pres. Eksempelvis oplever hospitalsenheden Vest store merudgifter til nødvendig bemanning af akutfunktioner. Situationens alvor understreges af, at nogle af de betydelige overskridelser forventes på de hospitaler, som også havde underskud i 2008. Det blev, som bekendt, besluttet af Regionsrådet at disse hospitaler får hævet forventningerne til deres aktivitetsniveau over de kommende tre år. Det understreges at eventuelle budgetoverskridelser vil blive overført til 2010 jf. overførselsreglerne.

Primær Sundhed forventer et samlet merforbrug:

- Der forventes budgetoverholdelse for medicintilskud. Forventningen er baseret den nuværende udvikling. I forbindelse med 2. kvartalsrapport blev der vurderet et mindreforbrug på 19,4 mio. kr. jf. økonomiaftalens forudsætninger om de på landsplan indgåede aftaler om reduktion af medicinpriser. I forbindelse med

bloktilskudsreguleringen for 2009 blev medicin området reduceret med foreløbigt 131,3 mio. kr. for 2009 og 24,4 mio. kr. for 2008.

- For øvrig primær sundhed forventes der fortsat et merforbrug på 128,4 mio. kr.

Behandlingspsykiatrien forventer et merforbrug:

- Behandlingspsykiatrien vurderer et merforbrug på 6,2 mio. kr. Der er et særdeles stort pres på behandlingspsykiatrien – ikke mindst efter indførelse af udrednings- og behandlingsret indenfor børne- og ungdomspsykiatrien. Ligeledes er der et stort pres på voksenpsykiatrien med betydeligt højere sengeforbrug end forudsat. Samtidig er der en række merudgifter bl.a. som følge af, at regionsrådet har forskudt en omlægning til 2010, som også udskyder effekten af den forventede besparelse. Derudover har nogle af de psykiatriske afdelinger væsentlige budgetproblemer – bl.a. som følge af mange særligt ressourcekrævende patienter.

Øvrige områder:

- For nettorenteudgifterne i 2009 skønnes en forbedring på 25 mio. kr. i forhold til Budget 2009. Hovedårsagen til forbedringen er lavere renteudgifter, som følge af de mange rentenedsættelser i løbet af 2009. Prognosen for 2009 er behæftet med en vis usikkerhed, da den økonomiske afmatning i 2009 fortsat skaber usikkerhed om renteniveauet i resten af 2009.
- It-området forventes at være i balance med de med denne kvartalsrapport indstillede bevillingsændringer på 90 mio. kr. Dette er en forbedring af sundhedskredsløbets forventede driftsregnskab med knapt 30 mio. kr. i forhold til sidste kvartalsrapport.

Anlægsudgifter:

Der forventes et mindreforbrug på anlægsområdet på 460,8 mio. kr. beløbet forventes først brugt i 2010. Erfaringsmæssigt kan der senere hen på året vise sig yderligere betalingsforskydninger. Et udbud af CT-skannere til en værdi af knap 90 mio. kr. er blevet forsinket til primo 2010. Samtidig er der i medfør af investeringsplanen 2009 og 2010 prioriteret en overførsel af 114 mio. kr. til 2010 til finansiering af en række anlægsprojekter. Reserven til pl-reguleringer på 20 mio. kr. overføres ligeledes til prioritering i 2010. Øvrige afvigelser beløber sig til 236,8 mio. kr. Alle afvigelserne er nærmere beskrevet i afsnit 1.8 Anlægsinvesteringer i Kvartalsrapporten.

Låneoptag og likviditetspåvirkning:

Som konsekvens af Indenrigs- og Socialministeriets afslag på lån til finansiering af hhv. overgangsordning og leasingafdrag, bliver låneoptaget reduceret med knapt 322 mio. kr. i 2009.

Den samlede likviditetsvirkning af de manglende låneoptag i forhold til budgettet samt det forventede resultat for 2009 på sundhedsområdet forværrer den likvide påvirkning på kassen med knapt 146 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget (jf. tabel 1). Gennemsnitslikviditeten forventes at udgøre knap 1.400 mio. kr. ved udgangen af 2009.

Aktivitet:

På somatikkens område forventer hospitalerne samlet set en meraktivitet på godt 70 mio. kroner i forhold til det korrigerede forudsatte aktivitetsniveau. I forhold til den interne styringsmodel forventes på nuværende tidspunkt, at der vil blive en tilbagebetaling på knap 10 mio. kroner.

Prognoserne er dog behæftet med usikkerhed, hvilket primært skyldes effekterne af hjemtrækningsprojekter og gennemførte besparelser. Hertil kommer de forskellige tiltag til nedbringelse af ventelister og til meraktivitet som er iværksat i 2009. I forhold til den

aktivitetsafhængige finansiering fra staten, så vurderes det på baggrund af opgørelser for perioden januar til og med september, at Region Midtjylland opnår fuld udbetaling fra statens pulje.

Der er betydelig aktivitetstigning vedrørende udskrevne, operationer, ambulante besøg mv. på regionens hospitaler i forhold den tilsvarende periode i 2008. Dette begrundes primært med konflikten i foråret/sommeren 2008. Antallet af udskrevne er således steget med 2,8 %, og antal ambulante besøg er steget med 7,2 % for regionen som helhed.

På det psykiatriske område forventes aktiviteten - målt på sengedagsforbruget - at stige med 1.000 i forhold til regnskab 2008. Dette på trods af en reduktion med 14 senge i 2009 i forhold til 2008, som er en følge af psykiatriplanen og besparelser. Belægningen har specielt været høj på nogle af de voksenpsykiatriske afdelinger.

2. Finansieringskredsløbet for socialområdet

For socialområdet har kommunerne efterspurgt flere pladser på regionens tilbud end forudsat i rammeaftalen. Der forventes merudgifter på 247,4 mio. kr., som modsvares af forventede merindtægter på 331,1 mio. kr. dette skyldes forventninger om en højere belægning end budgetteret i rammeaftalen med kommunerne. Det totale mindreforbrug for kredsløbet er dermed på 83,7 mio. kr. Heraf udgør det overførte overskud fra 2008 58 mio. kr.

3. Finansieringskredsløbet for Regional Udvikling

Der forventes et mindreforbrug til Kollektiv Trafik på ca. 75 mio. kr. jf. Midttrafiks forventning om et mindre bestillerbidrag på 45 mio. kr. blandt andet pga. det kraftige fald i oliepriserne. Samtidig er Midttrafiks forventede underskud reduceret fra 50 mio. kr. til 20 mio. kr.

4. Lønstatistik

Vedlagte lønstatistik for perioden 3. kvartal 2008 til 3. kvartal 2009 (august 2008 - august 2009) indeholder en opgørelse over den samlede lønudvikling i perioden, en sammenligning med lønudviklingen i de øvrige regioner, en opgørelse over lønudviklingen fordelt på faggrupper, driftsområder og køn.

Statistikken viser bl.a.:

- at den gennemsnitlige lønudvikling for alle ansatte har været på 5,9 %, svarende til 1.969 kr. i perioden, mens den for ansatte i samme stilling har været på 7,2 %
- at den gennemsnitlige lønudvikling for alle ansatte har været 0,3 pct. point lavere end den aftalte lønstigning, mens den for ansatte i samme stilling har været 0,95 pct. point højere end den aftalte lønstigning.

I medfør af drøftelse på forretningsudvalget den 24. november 2009 er vedlagt notat om forklaring på lønudviklingen i Region Midtjylland august 2009.

Bilag

- Kvartalsrapporten pr. 30. september 2009
- Lønstatistik 3. kvartal 2009
- Forklaring på Lønudviklingen i Region Midtjylland august 2009